

Ένταξη ασυνόδευτων παιδιών στην Ελλάδα: προβλήματα, λύσεις, καλές πρακτικές, προκλήσεις

Φωτογραφία ΚΕΛΥ ΠΕΡΡΟΥ



3.300: εκτιμώμενος αριθμός των ασυνόδευτων παιδιών και εφήβων

1.130: βρίσκονται σε δομές φιλοξενίας

2.201: λίστα αναμονής για τοποθέτηση σε δομή φιλοξενίας

(διαμένουν σε ΚΥΤ ή σε safe zones σε καμπ, ή σε προστατευτική φύλαξη, ή στο δρόμο)



Αθήνα: 10

Ίλιον, Χαλάνδρι, Πεντέλη, Γαλάτσι, Πατήσια, Κυψέλη, Εξάρχεια,
Πετράλωνα, Αιγάλεω, Γλυφάδα.

Θεσσαλονίκη: 1

Πάτρα: 1

[Ειδικός ξενώνας 18+ στην Αθήνα: για εφήβους που ενηλικιώνονται]

Συνολικός αριθμός θέσεων: 320

Σύνολο παιδιών που έχουν φιλοξενηθεί: 2322

Στέγη,
Νομική συμβουλευτική,
Ψυχολογική υποστήριξη,
Πρόσβαση στην υγεία,
Πρόσβαση στην εκπαίδευση,
Ζητήματα ψυχικής υγείας,
Γλώσσα – διερμηνεία,
Επαγγελματική κατάρτιση / εργασία,
Διαπολιτισμικά θέματα,
Κοινωνικοποίηση

Στέγη: όσο πιο ομαλή και γρήγορη είναι η μεταφορά των παιδιών από τα ΚΥΤ και τα καμπ σε ξενώνες, τόσο πιο ομαλά γίνεται στη συνέχεια και η ένταξή τους στο αστικό περιβάλλον. Παρά τη μετάβαση της χρηματοδότησης στο ενιαίο ταμείο ασύλου και μετανάστευσης, η οργάνωση καταφέρνει να κρατήσει 13 από τους 16 ξενώνες.

Νομικό status: εξαιρετικά ευάλωτες περιπτώσεις παιδιών και εφήβων που ενώ έπρεπε να έχουν ήδη φύγει μέσα από το πρόγραμμα DUBS στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο φάκελός τους εξαιτίας γραφειοκρατικών διαδικασιών πισογυρίζει ακόμα και σήμερα. Το αβέβαιο μέλλον και οι υποσχέσεις δεν βοηθούν στην ένταξη έστω για όσο χρονικό διάστημα μείνουν στην Ελλάδα. Ενδυναμώνουμε τη συμμαχία με τους Safe Passage στο ΗΒ και πιέζουμε πολυεπίπεδα. Σημαντικό ρόλο έπαιξε και το γεγονός ότι οι SP προσέφυγαν στη δικαιοσύνη για ευθύνες της κυβέρνησης του ΗΒ αλλά και η επίσκεψη του Λόρδου DUBS και της Βανέσα Ρεντγκρέιβ στην Ελλάδα που προσέφεραν σε «δημιουργική πίεση» αμφίπλευρα.



Πρόσβαση στην εκπαίδευση: η σχολική χρονιά 2016-2017 ανέδειξε το ζήτημα της εκπαίδευσης ως ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία ένταξης στη χώρα μας των ασυνόδευτων παιδιών. Ταυτόχρονα όμως ανέδειξε τον πρόχειρο τρόπο και τα κενά σχεδιασμού με τα οποία έγινε η προσπάθεια ένταξης των μαθητών στα ελληνικά σχολεία, όπως επίσης και τις δυσκολίες που είχαν κάποιες τοπικές κοινωνίες να τα δεχθούν.

Η PRAKSIS συμμετέχει ενεργά από την πρώτη στιγμή στο δίκτυο διεκδίκησης που δημιούργησε η UNICEF σε συνεργασία με το Συνήγορο του Παιδιού και προτεραιοποίησε τα εκπαιδευτικά ζητήματα διεκδίκησης. Η συνεργασία σε αυτό το περιβάλλον μαζί με τη λειτουργία της επιτροπής, που δημιούργησε το Υπ. Παιδείας, με στόχο να καμφθούν οι όποιες αντιστάσεις στην εγγραφή των παιδιών στα σχολεία αλλά και να λειτουργήσουν οι τάξεις υποδοχής, μας φέρνει σήμερα σε ένα ικανοποιητικό βαθμό.



Απογευματινό αμπελοκήπων: οι καθηγητές και οι καθηγήτριες προετοιμάζουν τα παιδιά πριν το μάθημα με εθελοντική ώρα μέχρι να δημιουργηθεί η τάξη υποδοχής.

Το 2^ο Δημοτικό στο Ίλιον προσφέρει δωρεάν μαθήματα κιθάρας και πιάνου εκτός ωραρίου.

Αρκετά ΕΠΑΛ άνοιξαν τις πόρτες τους φέτος.

Το Δημοτικό Γκράβας, που δεν είναι διαπολιτισμικό, κάνει εκτός ωραρίου έξτρα μαθήματα ελληνικών.

Η PRAKSIS προσπαθεί να ενισχύσει τη διδασκαλία με διάφορους τρόπους εντός των δομών.

Πρόσβαση στην εκπαίδευση



Στο ζήτημα της εκπαίδευσης έχουν γίνει σημαντικά βήματα, όμως υπάρχουν πολλά περιθώρια βελτίωσης. Η αποτίμηση της λειτουργίας όσων τάξεων υποδοχής καταφέρουν να λειτουργήσουν αυτή τη χρονιά θα βοηθήσει πολύ αν γίνει νωρίς να υπάρξουν βελτιωτικές κινήσεις.

Ψυχική υγεία: εξαιρετικά ευάλωτες περιπτώσεις παιδιών και εφήβων που δεν γίνεται να αντιμετωπιστούν εντός των ξενώνων μας, ώστε να προσφέρουν το καλύτερο για την ψυχική κατάσταση των παιδιών. Πολλές φορές αυτές οι λίγες περιπτώσεις κατέληξαν σε προστατευτική φύλαξη ως το μόνο διαθέσιμο μέσο αντιμετώπισης. Ήρθαμε αντιμέτωποι με άρνηση νοσηλείας ακόμα και σε περίπτωση εισαγγελικής εντολής, που οφείλεται σε κάποιες περιπτώσεις σε έλλειψη κλινών ή δυνατότητας συνεννόησης (ζητήματα διερμηνείας) αλλά και σε άλλες περιπτώσεις σε άρνηση παροχής υπηρεσιών λόγω εθνικής προέλευσης.



Το ζήτημα της ψυχικής υγείας παραμένει μια από τις πιο σημαντικές προκλήσεις που έχουμε να αντιμετωπίσουμε.

Πρόσβαση στην υγεία: το θέμα του ΑΜΚΑ, ένα καθαρά γραφειοκρατικό θέμα, δημιουργεί ακόμα δυσκολίες στην πρόσβαση, όχι τόσο στα επείγοντα περιστατικά των νοσοκομείων όσο στα τακτικά και κυρίως στην απρόσκοπτη παροχή φαρμακευτικής αγωγής από τα φαρμακεία των νοσοκομείων.

Όπως μας έχουν πληροφορήσει πριν μερικά 24ωρα, αναμένουμε εντός των ημερών εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας, που θα ξεκαθαρίσει ακριβώς και τη διαδικασία έκδοσης ΑΜΚΑ και το ποιοι δημόσιοι φορείς θα το κάνουν τελικά.

Καλές
πρακτικές

Πολλές φορές τα νοσοκομεία κάνουν χρήση του νόμου περί ανασφάλιστων και μεταναστών και παρέχουν δωρεάν πρόσβαση και σε τακτικές εξετάσεις και σε φάρμακα.

Η 1^η ΥΠΕ μας κατεύθυνε στη νέα της ιατρική μονάδα στην Αλεξάνδρα δωρεάν (ΕΣΠΑ).

Πρόσβαση στην επαγγελματική κατάρτιση: η άρνηση των εφοριών να βγάλουν ΑΦΜ, προφασιζόμενες διάφορες δικαιολογίες, δεν δίνει τη δυνατότητα σε παιδιά που φοιτούν στα ΕΠΑΛ, εντός του πλαισίου πρακτικής τους να έχουν και κάποιο εισόδημα.

Συνήθεις δικαιολογίες

- Απαίτηση προσκόμισης βεβαίωσης της Υπηρεσίας Ασύλου, όπου θα επιβεβαιώνεται το δικαίωμα εργασίας.
- Βεβαίωση από μελλοντικό εργοδότη ότι προτίθεται να προσλάβει τον συγκεκριμένο αιτούντα ώστε να χορηγηθεί ο ΑΦΜ.
- Απαίτηση προσκόμισης ΑΜΚΑ ώστε να εκδοθεί ο ΑΦΜ.
- Απαίτηση προσκόμισης περαιτέρω δικαιολογητικών από τα οποία να προκύπτει η μόνιμη διαμονή.
- Άρνηση να θεωρηθεί ως μόνιμη διαμονή η κρατική δομή ενός καμπ.
- Απαίτηση προσκόμισης ειδικής βεβαίωσης από την Υπηρεσία Ασύλου που να βεβαιώνει τη μόνιμη διαμονή.

Κοινωνικοποίηση: Επισκέψεις σε θεατρικά εργαστήρια, αθλητικούς συλλόγους, κατασκηνώσεις, εργαστήρια ζωγραφικής, ιστορικούς τόπους, μουσεία, χώρους αναψυχής.

Καλές
πρακτικές

Τα φιλαράκια
(buddy system):
περνά στην
εξατομικευμένη
επαφή με το
παιδί ή τον/την
έφηβο/η.



Οι κεντρικά ασκούμενες πολιτικές ένταξης είναι προς τη σωστή κατεύθυνση.

Βελτίωση (από πλευράς πολιτικής ηγεσίας):

- ➔ άρση γραφειοκρατικών εμποδίων,
- ➔ ανάγκη διερμηνείας,
- ➔ μεγαλύτερη συνεργασία συναρμόδιων Υπουργείων,
- ➔ σοβαρότερη αντιμετώπιση του ζητήματος της ψυχικής υγείας

Βελτίωση από πλευράς τοπικής αυτοδιοίκησης:

- ➔ ανάγκη διερμηνείας (πχ δημοτικά ιατρεία),
 - ➔ άσκηση πολιτικής με στόχο τη λείανση των αντιθέσεων, όχι την όξυνσή τους
- ➔ Οι οργανώσεις να συνεργαζόμαστε ακόμα περισσότερο και να ασκούμε δημιουργική κριτική
- ➔ Ο κόσμος δεν πρέπει να αποποιηθεί τα αντανακλαστικά που έδειξε στην αρχή της προσφυγικής κρίσης υποδοχής και να συνεχίσει να αγκαλιάζει τους πρόσφυγες.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Μαριανέλλα Κλώκα – Διεκδίκηση Δικαιωμάτων



PRAKSIS